

Μήνυμα του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Νίκου Φίλη,

για την επέτειο της 25^{ης} Μαρτίου

Η 25^η Μαρτίου συμβολίζει τα γενέθλια της σύγχρονης Ελλάδας. Γι αυτό και τα γιορτάζουμε με δυναμισμό κάθε χρόνο, ανανεώνοντας τη ματιά μας στην Επανάσταση του 1821, καθώς τη στοχαζόμαστε μέσα σε νέες κάθε φορά συνθήκες.

Επίκεντρο της γιορτής, διαχρονικά, είναι το σχολείο, όχι μόνο γιατί τα παιδιά, ως οι νέοι πολίτες πρέπει να μάθουν να τιμούν και να σέβονται την πατρίδα τους, αλλά και γιατί **η παιδεία έπαιξε τον αποφασιστικό ρόλο στη γέννηση και στη δημιουργία της εθνικής μας συλλογικότητας.**

Στα χρόνια πριν από την Επανάσταση υπήρξε μια έκρηξη ενδιαφέροντος για το σχολείο και για το βιβλίο. Ακόμη και μικρές, απομονωμένες, ορεινές ή νησιωτικές κοινότητες, με τους πενιχρούς οικονομικούς τους πόρους, αναζήτησαν δασκάλους, συντήρησαν σχολεία, δημιούργησαν βιβλιοθήκες.

Αλλά και αυτοί που έδωσαν το περιεχόμενο ιδεών του καινούργιου έθνους, από τον Κοραή έως τον Καποδίστρια ? και παρά τις ιδεολογικές και πολιτικές τους διαφορές - στην ανάπτυξη της παιδείας συγκέντρωσαν το ενδιαφέρον τους και αφιέρωσαν τις δραστηριότητές τους. **Η εκπαίδευση υπήρξε ο μοχλός με τον οποίο η κοινωνία μας αναδύθηκε στη χορεία των εθνών της σύγχρονης Ευρώπης. Μοχλός και κινητήρια δύναμη, τόσο πριν, όσο και έπειτα από την Επανάσταση.**

Θα πρέπει κάποτε να τιμήσουμε τις χιλιάδες αφανείς δασκάλες και δασκάλους,
που τον 19

ο

αιώνα και ως τα μέσα του 20
ου

αιώνα, πήγαν στα πιο απρόσιτα μέρη, όπου δεν υπήρχε ακόμη συγκοινωνία, για να χτίσουν με τα χέρια τους σχολεία, να διδάξουν γενιές γενεών, να οργανώσουν μαθητικές κοινότητες, να γίνουν τα στηρίγματα των τοπικών κοινωνιών.

Θα πρέπει επίσης να ξανασκύσουμε στο έργο των εκπαιδευτικών μεταρρυθμιστών, που συνέδεσαν την γλωσσική με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, παρά τους διωγμούς και τις λαιμοδαμίες που υπέστησαν. Όλοι αυτοί αφιέρωσαν τις διανοητικές τους δυνάμεις, για να ξαναδώσουν σε μια εκπαίδευση αποστεωμένων γνώσεων το φιλί της σύγχρονης ζωής, **για να συνδέσουν τη μάθηση με την απόλαυση του πολιτισμού.**

Οι δημοτικιστές εκπαιδευτικοί ήταν επίσης ανάμεσα στους πιο δραστήριους οργανωτές της Αντίστασης στο φασισμό, στα χρόνια της Κατοχής, και πολλοί πλήρωσαν με χρόνια φυλακής, εξορίας, διώξεων. Μέσα από αυτούς τους αγώνες το αίτημα της Παιδείας, έγινε κεντρικό στους λαϊκούς και νεολαιίστικους αγώνες στη δεκαετία του '60, και το σύνθημα Ψωμί-Παιδεία-Ελευθερία κυριαρχούσε στην εξέγερση του Πολυτεχνείου.

Και στα δύσκολα χρόνια της κρίσης, με τις τεράστιες περικοπές στην εκπαίδευση, αλλά και τη δυσφήμιση που υπέστησαν, οι δασκάλες και οι δάσκαλοι, οι καθηγητές και οι καθηγήτριες συμμετείχαν σε έναν άθλο που δεν τους έχει αναγνωριστεί: Ενώ είδαμε γύρω μας το κράτος να αποδιοργανώνεται και τους περισσότερους θεσμούς να καταρρέουν,

αυτοί κράτησαν το σχολείο όρθιο.

Μπόρεσαν επίσης, σε μεγάλο βαθμό, ακαθοδήγητοι και χωρίς θεσμική στήριξη, να απορροφήσουν και να ενσωματώσουν στο σχολείο τα παιδιά των μεταναστευτικών κυμάτων κατά τα τελευταία 25 χρόνια.

Αν λοιπόν στους δύο αιώνες της ελληνικής ανεξαρτησίας, η εκπαίδευση υπήρξε ο κεντρικός άξονας της εθνικής χειραφέτησης και της κοινωνικής προόδου, **μπορεί σήμερα η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση να αποτελέσει τη δύναμη εκείνη που θα βγάλει την ελληνική κοινωνία από τη βαθειά κρίση, που θα τη βοηθήσει να ανταπεξέλθει με ανθρωπισμό και αξιοπρέπεια στις νέες κρίσιμες συνθήκες που ορίζει η προσφυγική κρίση;**

Πώς θέλουμε το σχολείο, τί πρέπει να κάνουμε για την εκπαίδευσή μας σήμερα;

Ποιό μέλλον θέλουμε για την κοινωνία μας και τι μπορεί να κάνει το σχολείο για να το προετοιμάσει;

Αυτά είναι τα ερωτήματα μέσα από τα οποία θα πρέπει να αναστοχαστούμε την επέτειο της Επανάστασης του 21, και τον ρόλο της εκπαίδευσης στην ιστορία μας, συνδέοντας κριτικά το παρόν με το παρελθόν, αλλά και με το μέλλον. **Γιατί αν μια κοινωνία χάσει την εμπιστοσύνη στο μέλλον της, χάνει επίσης την εκτίμησή της στο παρελθόν της.**

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΝΙΚΟΣ ΦΙΛΗΣ

